אמר ר' אמי זיבח וקיטר וניסך בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת, אמר אביי מ"ט דר' אמי? אמר קרא °לא תעבדם כתוב עשאן כולן עבודה אחת, ומי אמר אביי הכי והאמר אביי שלש "השתחואות" בעבודת כוכבים למה: אחת לכדרכה, ואחת שלא כדרכה, ואחת לחלק: לדבריו דרבי אמי קאמר וליה לא סבירא ליה. גופא אמר אביי שלש "השתחואות" בעבודת כוכבים למה: אחת לכדרכה ואחת שלא כדרכה ואחת לחלק: לכדרכה °מאיכה יעבדו הגוים האלה? נפקא אלא אחת כדרכה ושלא כדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת לחלק: המקבלו עליו באלוה האומר לו "אלי אתה": אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב: ביון שאמר לו "אלי אתה" חייב, למאי? אי למטלא מתנותין היא, אלא לקרבן, ואפילו לדבנן והתניא *אינו חייב אלא על דבר שיש בו מעשה כגון זיבוח וקיטור וניסוך והשתחואה ואמר ריש לקיש מאן תנא "השתחואה", ר' עקיבא היא דאמר "לא בעינן מעשה מכלל דרבנן סברי בעינן מעשה? כי קאמר רב נמי לר' עקיבא קאמר, לר' עקיבא פשיטא, היינו מגדף: מהו דתימא עד כאן לא מחייב ר"ע קרבן אלא במגדף דכתיב ביה 'כרת' אבל הכא דלא כתיב ביה 'כרת' אימא לא, קמ"ל דאתקוש אתקוש דכתיב °ויישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו וגו', א"ר יוחנן אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו רשעיהם של ישראל כליה, °כתנאי אדרים אומרים אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו רשעיהם של ישראל כליה אמר לו רש בן יוחאי והלא *כל המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם שנאמר °בלתי לה' לבדו אלא מה תלמוד לומר °אשר העלוך שאיוו אלהות הרבה: אבל המגפף והמנשק המכבד והמרביץ כו': כי אתא רב דימי אמר רבי אלעזר על כולם לוקה חוץ מהנודר בשמו והמקיים בשמו, מאי שנא הנודר בשמו והמקיים בשמו? דלא לקי משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה? הני נמי לאו שאין בו מעשה? *ואין לוקין על לאו שבכללות? הניא מנין לאוכל מן הבהמה קודם שהצא נפשה שהוא *בלא תעשה תלמוד לומר °לא תאכלו על הדם" דבר אחר "לא תאכלו על הדם" "לא תאכלו בשר ועדיין דם, במזרק רבי דוסא אומר מנין *שאין מברין על הרוגי ב"ד ת"ל "לא תאכלו על הדם" ר' עקיבא אומר מנין *לסנהדרין שהרגו את הנפש שאין מועמין בלום כל אותו היום ת"ל "לא תאכלו על הדם" (*אמר רבי יוחנן) "אזהרה לבן סורר ומורה מנין ת"ל "לא תאכלו על הדם" וא"ר אבין בר חייא ואיתימא ר' אבין בר כהנא °על כולם אינו לוקה משום דהוה ליה לאו שבכללות? אלא כי אתא רבין א"ר אלעזר על כולן לוקה חוץ מן הנודר בשמו והמקיים בשמו, מאי שנא הנודר דלא לקי דהוה ליה לאו שבכללות? הני נמי לאו שאין בו מעשה? נינהו? הוא בר יהודה דאמר *לאו שאין בו מעשה לוקין? אמר רבינא *לא תותירו ממנו עד בקר בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר

אמר ר' זיבח וקיטר וניסך. פירש הקונטרס דלא גרסינן והשתחוה דלאו עבודה היא ולפיכך בהך דר' זכאי לעיל נמי ל"ג ליה וקשה אמאי ל"ל פוק חזי לברא לפיכך ר' נתן דאמר אחת לחלק הכא מודה דלאו עבודה הוא כדמפרש אביי טעמא הכא דאמר מיהו אפשר הא דאמר ליה פוק חזי לברא משום דלא דריש ליה לא תעבדם ולרב שמואל בר יהודה דהכי תנא קמיה לוקימתא קמייתא דרבי זכאי מלא תעבדם כר' אמי ולר"ל נראה דגרס בדרב זכאי והשתחוה ובדר' אמי ל"ג דקסבר ר' אמי דלחלק על עצמה יצאת דלא תעבדם לאחר עבודות קאי דהכי כתיב לא תשתחוה להם ולא תעבדם והא דפריך הא אמר אביי שלש השתחואות אמ"ל דלחלק על עצמה לא קאמר מדקאמר לחלק על כל אחת משמע לבל לר' זכאי דתנא השתחואה ע"כ ללא יצאת ס"ל מדלא מחייב שתים ואי עבדה בחפי נפשה לא מחייב כלל כיון דלגלו יצאת ולא תני ליה בהדי אחריני אלא לאשמעינן היא נופה דלגלו יצאה ואמר ליה ר' יוחנן פוק חזי לברא דלחלק יצאה אפי' כל אחת ואחת כיון דלא דרשה לא תעבדם מדס"ל השתחואה ללא יצאה:

אחת נשלא כדרכה-הא (ג) לא מיבעי לן קרא לעונש ולחזרה דמזוזים כדמיבעי לן לעיל (דף סא:) בהשתחואה לשלא כדרכה דמכוונים כיון דגלי לן בחזרה וכל שלא כדרכה שוין הוא הדין בעונש*:

אלא על כל דבר שיש בו מעשה. פ"ה דגבי חטאת כתיב ועשה אחת ולא דק דבפ"ק דכריתות (דף ב:) מייתי מידך קרא דתגן לעשה בשגגה יצא מגדף: **כי** קאמר רב נמי לר"ע. אליבא דר"ל קאמר הכי לר' יוחנן דאמר לקמן (דף סה:) כפיפת קומתו ועקימת פיו הוה מעשה מתוקמת דרב אפילו כרבנן:

כל המשתף שם שמים. לא דמי להא דכתיב (שופטים ז) חרב לה' ולגדעון וכן (במדבר כא) דברנו בה' וכך דלא אסור אלא במידי דאלוהות:

משום דהוי לאו שבכללות. °תימה מ"ל דהוי לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד דהוי אזהרה לבן סורר ומורה ושוד תימה הא בן סורר ומורה לוקה כדתנן בפ' בן סורר ומורה (לקמן דף פח:) וילפינן בגמרא ויסרו מוסרו וע"ל אזהרתיה מלא תאכלו על הדם וכיון דגלי רחמנא אהאי לאו דלקי ה"ל למימר בכל דוכתי דלקי לכל הפחות היכא דאין יכול לבא לידי מיתה:

על טולם ליט לוקה. אפי' למ"ד בפ"פ כל שעה (פסחים דף מח:) דלקי אגא ואמטבל משום לא תאכלו וחזלן משום כל אשר יעשה מנפן הכא מיפרש מפי מקרא דלא תעבדם דלא מפרש קרא דאיירי במגפף ומנשק והא דאמרינן בפ"ק דביצה (דף יב:) דמבטל גיד הנשה ב"ש לוקה חמש ואחד מיניה המבטל ב"ש לא תשבינן להו לאו שבכללות דכתיב כל מלאכת עבודה לא תעשו כמו לא תעבדם דהכא דהתם מפרש מפי דכתיב עבודה דמשמעו כל מלאכה שהיא עבודה: שלא

לומר

[ג"מ לא. מסכת ד: סז. כ: חגורה ג. וזמים כמו: מגיה דבר כאן ריקר התוכה. בחיון ר"מ אלא ר"ר יוחנן ר' יהודה]

* סוגיית אלו אינה נמת בדבר כאן ריקר

[פסחים כד. וש"נ] בדבר אחר לדבר אחר

[רש"י בחולין קכא. ד"ה ישותף בהמה וכו' כתבו דאיכא לאו לדבר אחרון אל תבשל בחלב אמו]

[פסחים פ"ר. חולין פב: לא. קמא: תמורה ד: ◆ מכות ד: סז. שבועות ג:]

[ל"ל ר' יוחנן אומר]

[שמות פרק כ]

מו"ק יד:

[ל"ל ר' יוחנן אומר]

[ל"ל לא. מסכת ד: סז. כ: חגורה ג. וזמים כמו:]

* סוגיית אלו אינה נמת בדבר כאן ריקר התוכה. בחיון ר"מ אלא ר"ר יוחנן

[ר"ש בחולין קכא. ד"ה ישותף בהמה וכו' כתבו דאיכא לאו לדבר אחרון אל תבשל בחלב אמו]

[שמות פרק כ]

מו"ק יד:

[ל"ל ר' יוחנן אומר]

[פסחים פ. חולין פב: לא. קמא: תמורה ד: ◆ מכות ד: סז. שבועות ג:]

[תוספתא פרק יד לקמן סה. כריתות ג:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לאו וכו' כי משמעותיה: (ב) תוס' ד"ה אחת וכו' דלגלו וכו' דיין דגלי:

[ע"ז נג: ע"ש]

סוכה מה:

[ע"ז נג: ע"ש]

* לקמן סה.

* סוגיית אלו אינה נמת בדבר כאן ריקר

[פסחים כד. וש"נ]

[רש"י בחולין קכא. ד"ה ישותף בהמה וכו' כתבו דאיכא לאו לדבר אחרון אל תבשל בחלב אמו]

[שמות פרק כ]

מו"ק יד:

[ל"ל ר' יוחנן אומר]

[ל"ל לא. מסכת ד: סז. כ: חגורה ג. וזמים כמו:]

* סוגיית אלו אינה נמת בדבר כאן ריקר התוכה. בחיון ר"מ אלא ר"ר יוחנן

[פסחים פ. חולין פב: לא. קמא: תמורה ד: ◆ מכות ד: סז. שבועות ג:]

עין משפט נר מצוה

קמא א מיי' פ"ח מה"ע שבועות הל' ו הלכה ע:

קמב ב מיי' פי"ח מה"ע שבועות הל' ב סמג לאוין ו:

קמח ג מיי' פי"ח מה"ע סנהדרין הלכה כ:

קמט ד מיי' פי"ח מה"ע מאכלות אסורות הלכה ב סמג לאוין קנו טוש"ע י"ד סי' כז סעי' ל:

קנ ה מיי' פי"ח מה"ע מעשה קרבנות הלכה ד סמג לאוין שכד:

קנא ו ז מיי' פי"ג מה"ע מאכלות אסורות הלכה ד סמג לאוין רל:

קנב ח מיי' פי"ז מה"ע ממרים הלכה ו סמג לאוין קכ:

קנג ט מיי' פ"ח מה"ע שחיטה הל' ב ופי"ג מה"ע סנהדרין הלכה ד ופי"ח שם הל' ג סמג לאוין קנו כל רע"ג שכד:

קנד י מיי' פ"ג מה"ע ע"ז הלכה ו סמג לאוין יח:

קנה א מיי' שם פ"ט הלכה י וכל' יא סמג לאוין לה טוש"ע י"ד סי' קמז סעי' ו ופיין בהגהות וכל"מ:

מהגה

הגהות הב"ח

(ג) רש"י ד"ה לאו וכו' כי משמעותיה: (ב) תוס' ד"ה אחת וכו' דלגלו וכו' דיין דגלי:

גליון השרים

גמי כתנאי אחריים אומרים. עיין במכילתא פרשה משפטים פי"ג: תוס' ד"ה משום וכו' תימה ל"ל דהוי לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד. עיין שבת דף קל"ד ע"א תוס' ד"ה גלגו. תמוה לי כה בתמת בגן סורר וקשה היכא דלא יבא לידי מיתה וילפי' לה מקרא אלא דהשוה כאן בקשייתם כל' הקשו לגיף מיתה בכל התורה דניתן לאזהרת מיתת ב"ד וקשה היכא דלא יבא לכלל מיתה יכיר אין מיתה מאיזה טעם שיהיה דלא יבא בעצמא מיתה מ"מ עכ"ש בכך לא עמוד דלא תאכלו על הדם אין שייך לומר דלא ניליף אכל כמי משום דניתן מיתה בגן סורר כה אחן לא עמוד לקה בן סורר ואיך יפטרו אחרים מתה דניתן לאזהרת בן סורר למיתה ולפ"ז:

[שמות פרק כ]

מו"ק יד:

[ל"ל ר' יוחנן אומר]

[ל"ל לא. מסכת ד: סז. כ: חגורה ג. וזמים כמו:]

* סוגיית אלו אינה נמת בדבר כאן ריקר התוכה. בחיון ר"מ אלא ר"ר יוחנן

[פסחים פ. חולין פב: לא. קמא: תמורה ד: ◆ מכות ד: סז. שבועות ג:]